

ÉRC és ÁSVÁNYBÁNYÁSZATBAN DOLGOZÓK ÉRDEKÉRVÉNYESÍTÉSÉNEK HELYZETE

Magyarországon a bányászat az ércbányászattal kezdődött.

Az OÉÁ. Állami vállalat a 1964.-ben alakult,

- vele egy időben alakult a Vállalti Szakszervezeti Bizottság
- a 1011/1963. sz. kormányhatározat alapján üzemi tanácsokat választottak, nem sokáig működtek.
- Az 1967. -es választásokon már 35 tagú szakszervezeti tanácsot választottak.
- Én 1977. február 01.-én kerültem pol.mts.-ként, majd választással titkárként a Szakszervezethez, ettől az időtől vagyok tagja a BDSZ. Elnökségének.

Az OÉÁ. Vállalt fénykorában 7 000 főt meghaladó létszámmal dolgozott, 44 bányaiüzemi telephellyel, ebből 12 földalatti bányával. Csak egy jellemző szám a megalakuláskor 85 terméket 1988.-ban 360 terméket állított elő.

Mindig ellentmondásos volt az érc és ásványbányászok közötti helyzet, 1946.-tól az ércbányászatban szénjárandóságot fizettek az ásványbányászatban csak a 6/1980. IV. 28. sz. NIM. rendelet alapján került bevezetésre.

A piaci igényeknek és ennek megfelelően az áraknak is függvénye volt az ércbányászat termékszerkezete.

1985.-ben befejeződött a vasércbányászat és az ólom-cinkérc bányászata, ma egyetlen működő mély szinti ércbányászatunk van az Úrkúti Mangánbánya, 1960.-ban 200 000 tonna/év termelésével szemben ma a 20 000 tonnát alig meghaladó.

A bányabezárással felszabaduló létszám el nem helyezhető munkaerő rokkantsági és korengedményes nyugdíjazásáról a 3074/1986 (II. 27.) MT. határozat rendelkezett.

1989.-ben a rendszerváltással megkezdődött a Vállalat privatizációjának előkészítése:

- megszűntek a korábbi területi szervek „Művek”
- az üzemekből leányvállalatok lettek, elég bizonytalan jogi környezetben, hogy munkajogilag jogutódnak minősülnek-e, a Kollektív Szerződések érvényben maradtak,
- a leányvállalatoknál tovább működtek a Szakszervezetek,

A BDSZ. Felhívására a Vállalti Szakszervezeti Bizottság bejegyeztette magát a Bíróságon, önálló jogi személyé vált. (1989. december 01.)

A leányvállalatokból magántőke (magyar és külföldi) bevonásával Kft. alakultak. Az MRP. szervezésére felszólítottuk a helyi szerveket,

A megalakult Kft. esetében már nem alakult meg mindenhol az üzemi szakszervezet.

Az Országos Érc és Ásványbányák a végelszámolást követően felszámolási eljárással 1999. december 23.-án jogutód nélkül megszűnt.

A Szakszervezet továbbra is működésképes maradt, bár a létszáma erősen megfogyatkozott.

Az úgynevezett jóléti, szociális és kulturális intézményekkel valamit kezdeni kellett, lehetőség a civil szervezetek részére a tulajdonlást illetően törvényileg biztosított volt - elvileg- a gyakorlatban azonban csak a BDSZ. Segítségével sikerült a korábban létrehozott Érc és Ásványbányászok Egészségmegőrzéséért Alapítványnak a tulajdonjogot (pályázat útján) megszerezni. Ezért szeretnék is külön köszönetet mondani.

A szakszervezeti tagdíjat a munkáltatók általában levonták és átutalták, de a ZEOTRADE Kft.-nél Bírósági perre került sor a tagdíjlevonás miatt.

JELENLEGI HELYZET:

Ma az **Érc és Ásványbányászok Szakszervezetéhez 6 alapszervezet** tartozik és **3** nyugdíjas szervezet

- létszámuk 344 fő aktív dolgozó
- ebből szakszervezeti tag: 208 fő
- nyugdíjasok létszáma: 417 fő (semmilyen termelő háttérrel rendelkező gazdasági társaság nincs mögöttük), helyiségük **nincs** a működéshez.
- a 6 alapszervezet nem azt jelenti, hogy panaszokkal, kérésekkel csak ezekről a helyekről keresnek meg.

Különböző tulajdonosok, magyar, osztrák, francia, volt ír ma már nem is lehet figyelemmel kísérni a változásokat.

A jelenlegi az Érc és Ásványbányászok Szakszervezetéhez tartozó Kft.-nél Kollektív szerződés érvényben van.

Bérmegállapodást egyénileg kötik az önálló alapszervezetek, 2008.-ban az OÉT. Ajánlását figyelembe véve 7% általában, mangán 5%.

Hűségjutalmat a Mangán Kft.-nél egyedül nem fizetnek, beépítették az alapbérbe.

Béren kívüli juttatások: étkezési hozzájárulás 6 000 Ft. (Perlit 5 000 Ft.)
iskolakezdési támogatás: 20 700 Ft. (Perlit nem fizet)
üdülési csekk hozzájárulást ad F. csurgó, OMYA.
tűzifa, szénjárandóság: 86 400 Ft- 140 000 Ft-ig (OMYA nem fizet)
műszakpótlékok: 25-50% (F. csurgó 30-60%)

Az Érc és Ásványbányászok Szakszervezete **elsődleges feladatának tekinti** a szakma képviselőit a különböző szervezetek és hatóságok előtt,

- egymás tájékoztatása a szakszervezeti munka időszerű feladatairól,
- tapasztalatátadás az esetlegesen felmerülő nehézségekben,
- ha kell jogi segítségadás a felmerülő vitás munkajogi kérdésekben,
- a választott tisztségviselők munkajogi védelmének ellátása, bár erre már az utóbbi időben nincs nagy szükség, nem azért mert nincs konfliktus, hanem a választott SZB. Titkárok nyugdíjasként látják el a funkciót. Az adott területeket vizsgálva nincs más megoldás sajnos, tagszervezésre nagyon kicsi lehetőséget látok.

Fontosnak tartom az **Ágazati Kollektív Szerződés** megalkotását, kiterjesztését, de tisztába vagyok annak nehézségeivel is.

Az apparátus **létszáma 1 fő**, ellátja a takarítónői, a könyvelői, titkárnői feladatokat mellette az elnöki tisztséget sem fizetést sem tiszteletdíjat nem kap, köszönetet is csak mértékkel.

Budapest, 2008. június 17.

Herédi József